

Іванківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

Скала-Подільської селищної ради

Борщівського району Тернопільської області

Всеукраїнський конкурс «Об'єднаймося ж , брати мої! »

номінація «Історія України і державотворення »

Тема: *«Народ мій є! Народ мій завжди буде!*

Ніхто не перекреслить мій народ!»

Роботу виконала:

Дзюба Ангеліна Олегівна

учениця 9 класу

Іванківської ЗОШ І-ІІІ ст..

Наставник: Жмуд Назар Володимирович

2024 р.

Зміст:

1. Вступ. Актуальність теми та мета роботи.....	3
2. Етапи державотворення на території України від давніх часів до учасності.....	4
2.1. Антський союз племен та Київська Русь.....	4
2.2. Галицько-Волинське князівство.....	5
2.3. Козацька Україна та її устрій.....	6
2.4. Українська Народна Республіка та Західноукраїнська Народна Республіка.....	7
2.5. УРСР та Незалежна Україна.....	8
2.6. Вплив зовнішніх факторів та сусідніх держав.....	9
2.7. Внутрішні суперечності та конфлікти.....	9
2.8. Формування національної свідомості та ідентичності.....	10
2.9. Роль видатних державних та громадських діячів.....	10
3. Висновок. Актуальні виклики та перспективи українського державотворення.....	11
4. Список використаних джерел.....	13
5. Додатки.....	12

1. Вступ. Актуальність теми та мета роботи.

Українська державність це передусім наше лице. Від заснування і дотепер Україна дотримується принципів демократії і завжди була проти абсолютизму, що панував у сусідніх країнах. Це наше головне досягнення. Я вважаю, що кожен українець повинен знати й свідомо розуміти свою історію, усвідомлювати шлях від Київської Русі до самостійної України, який був досить непростим. Ми повинні пишатися своїм патріотизмом і героїчними вчинками.

Моя робота - короткий опис історії та державотворення України, а також - труднощі, які були на дорозі до сьогодення. Авжеж, варто вчитися у минулого, адже це можливість не допускати тих самих помилок. Історія - це ресурс, що дозволяє зрозуміти свою значимість і поглянути на ситуацію “зі сторони”. Сьогодення склалося не так як ми думали, деякі моменти хотілося б забути чи зробити щось по-іншому, проте, приймаючи дійсність, ми розвиваємося. Визнаючи помилки беремо з них цінний урок. Історія - це джерело, що не підкоряється часу і немає кінця, тому знання у цій області дуже важливі.

Етапи державотворення на території України від давніх часів до сучасності.

2. Етапи державотворення на території України від давніх часів до учасності...

2.1. Антський союз племен та Київська Русь.

Ще в IX столітті наші предки почали будувати могутню державу, що в майбутньому матиме назву “Київська Русь”. Також відомо, що раніше у IV - VII століттях існував Антський союз. Він був політичним і військово-племінним об'єднанням слов'ян, що жили на території сучасної України між Дністром і Дніпром, а також на сході до Азовського моря і на заході до долини Дунаю. Союз розпався внаслідок навали аварів, які підкорили більшість антських земель. Основна маса антського населення розселилися на північ до Чорного моря, Київщину, Чернігівщину і Полісся, де вони стали основою для формування українського народу, а також вплинули на формування болгар і румунів.

Вище згадана Київська Русь була середньовічною державою, що об'єднала

східнослов'янські племена під проводом Рюриковичів (про неї та розташування племен відомо з “Повісті временних літ”). Свого розквіту Київська Русь досягла в X-XI століттях під правлінням Володимира Великого, Ярослава Мудрого і Володимира Мономаха, коли розширила свої кордони від Балтійського до Чорного моря, від Карпат до Волги. Розташування столиці Київської Русі саме на території України визначало провідну роль саме українським землям в культурному, політичному, військовому значенні в порівнянні з іншими територіями тодішньої країни. Київська Русь була важливим центром політичного, культурного, релігійного і економічного життя Східної Європи, вона прийняла християнство в 988 році, розвивала писемність, мистецтво, архітектуру, освіту і право. Вказана монархічна держава почала розпадатись через внутрішні суперечки між князями, які утворили окремі князівства і не змогли втримати єдність країни. Також причиною були постійні зовнішні загрози від половців, монголів та литовців. Однак, я вважаю, що Київська Русь залишила міцний слід в історії і культурі України та інших народів Європи. Цей слід дозволяє уявити древність народів та зрозуміти зачатки історії.

2.2. Галицько-Волинське князівство

Історики вважають Галицько-Волинське князівство першим беззаперечно українським. Воно утворилося внаслідок об'єднання Галицького та Волинського князівств. Вони були густо населеними та мали вигідне розташування, недосяжне для кочових нападників зі степу. Також території цих князівств мали значні запаси солі - товару, від якого залежала вся Русь.

У 980-990 рр. Володимир Великий відвоював Галичину та Волинь у поляків і заснував на Волині своє місто Володимир. На Галичі правили Ростиславичі - нащадки Ярослава Мудрого, натомість на Волині Мстиславичі - нащадки Володимира Мономаха. Галицько-Волинське князівство було середньовічною державою, що існувала у 1199—1349 роках на території сучасної України, Польщі, Білорусі, Молдови та Румунії. Воно утворилося під керівництвом

Романа Мстиславича, який також став князем Києва. Дане князівство було сильним та впливовим, вело активну зовнішню політику, співпрацювало з католицьким Римом, отримало королівський титул від папи та протистояло нападам монголів, поляків, угорців та литовців. Можна сказати, що держава досягла високого рівня економічного та культурного розвитку, зокрема у сферах сільського господарства, солеваріння, металообробки, мистецтва та літератури. Крім того, князівство можна розглядати як державу-складову Київської Русі або навіть королівства зразка західноєвропейських держав через його своєрідність устрою, розташування, торгівлю.

Галицько-Волинське князівство припинило своє існування у 1349 році, коли його територію захопила Польща. Це сталося через ослаблення держави внаслідок династичної кризи. Згодом, коли Україна увійшла до складу Польсько-Литовського князівства, її міць занепала. З політичної точки зору Україна опинилася в центрі трьох вогнів (в майбутньому Московією, Османською імперією та Річчю Посполитою), що змушували її боротися за себе та відстоювати своє існування.

2.3. Козацька Україна, її устрій та представники

Козацька Україна - це історична назва українських земель, на яких у 16-18 століттях існували козацькі військово-державні утворення, такі як Військо Запорозьке та Гетьманщина. Козаки були вільними воїнами, які захищали свою землю від турецько-татарських нападів, брали участь у війнах з Московським царством та Річчю Посполитою, а також визвольній боротьбі за незалежність України. Козацька доба набула розквіту української культури, мистецтва, освіти та демократії. Варто сказати, що цей войовничий дух пробудив українців. У нас з'явилася можливість відновити свою силу та державність.

Устрій козаків був заснований на принципах державного типу, самоврядування та військової дисципліни. Козаки були поділені на полки, сотні та курені, які мали своїх обраних старшин. Найвищим органом влади була Рада, яка складалася з гетьмана, генеральних старшин, полкових

отаманів та представників козацької громади. Рада приймала рішення про військові, політичні, економічні та культурні питання. Гетьман був головнокомандувачем війська, але його повноваження були обмежені Радою та козацькими статтями. Козаки мали власний суд, який діяв за звичаєвим правом, а також власну церкву, яка була підпорядкована Київському патріархату.

Через відомих представників варто виділити Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Петра Сагайдачного та багатьох інших Гетьманів. Багато з них мали хорошу освіту і зробили великий внесок для Гетьманщини. Їхнє життя не було простим, але вони знали заради чого воюють і чого хочуть досягти.

Часто, зважаючи на політичні проблеми, у козаків були обмежені можливості, вони фактично змогли створити Україну заново, це дуже важливо, тому не дивно, що добу козацтва називають золотою. Занепад Козацької України пов'язаний з порушенням цілісності Гетьманщини. Протиріччям виявилось протистояння Правобережжя та Лівобережжя Гетьманщини.

Чи можливо було оминати цих суперечок? Це стало причиною ослаблення міцності та появою внутрішніх протирічч.

2.4. Українська Народна Республіка та Західноукраїнська Народна Республіка

Після розпаду Гетьманщини все ж були спроби відновлення устрою. У 1917 році у розпалі війн та суперечок Українська Центральна Рада за IV Універсалом визнала УНР автономною республікою у складі російської федерації, а 24 січня 1918 року УНР стає самостійною державою, що підпорядковується УЦР на чолі з Михайлом Грушевським.

Успіхи держави:

- 1) проголошення УНР самостійною, незалежною, вільною, суверенною державою;
- 2) визнання прав українського народу на власну державу, культуру, мову;

- 3) визначення права національних меншин на автономію;
- 4) дозвіл і популяризація української символіки.

Це досить великі досягнення, які були хорошою спробою становлення самостійної України. Проте відсутність регульованої армії, нерішучість у проведенні соціальних та політичних реформ призвели до розпаду держави, що була змушена знову підпорядковуватися московському режиму. Коли Павло Скоропадський став Гетьманом, він також виявився не в силі очолити Українську Державу, і в результаті підписав акт “До всіх українських громадян”, а через місяць зрікся влади. Для відродження УНР діяла Директорія УНР, що підписала 22 січня 1919 року Акт Злуки, який об'єднав УНР та ЗУНР. Та чи вдалось виконати тоді ідею соборності - об'єднання українських земель в єдину державу?

Західноукраїнська народна республіка була проголошена 1 листопада 1918 року в Львові на чолі з Євгеном Петрушевичем. Держава існувала протягом 1918—1919 років на територіях західної України, постала після Першої світової війни під час розпаду Австро-Угорської імперії. Основним ворогом була Польща, держава не проіснувала довго через відсутність підтримки з боку великих Європейських держав, а пізніше поглинення ними території ЗУНР.

Наступні роки можна охарактеризувати словами комунізм, русифікація СРСР, Друга світова війна та занепад України, як держави. Період сталінізму завдав українцям достатньо бід. Можна довго говорити про Голодомор, жорстокі та обмежені умови життя, але також варто дивуватися незламності української нації. Навіть у таких умовах можна залишатися українцем, багато людей, що мали такі погляди загинули за майбутнє, бо вірили, знали, що Україна існуватиме. Наша місія не полягає у помсті чи у вічній злості, насправді ми повинні пам'ятати наших героїв і розуміти реальність, рухатись у майбутнє з правильними цінностями. Період війн став чорною смугою як для України так і для всієї Європи. Проте, все погане закінчується і все ж настає час відбудови та відновлення...

2.5. УРСР та Незалежна Україна

Йшов час, Україна зміцнювалась, ставала все більш самостійною. У період 1922-1991 рр. існувала УРСР. Чи була УРСР незалежною республікою, чи все ж колонією московського злочинного режиму? Незважаючи на проголошену і закріплену конституційно суверенність, Україна залишалася економічно, політично та ідеологічно залежною від сваволі союзного центру.

Комуністично-консерваторська влада СРСР не дозволяла бути якому-небудь прояву вольності чи національної свідомості. На жаль, тоді не було потрібних умов для нормального життя та розвитку. Проте, люди звикають до всього. Багато людей втратили свій патріотизм під таким тиском, його просто заборонили. Такий тип влади не міг існувати на той час, світ змушував оновити принципи і погляди, тому 25 грудня 1991 року СРСР припинив своє існування у зв'язку з занепадом пропонованих людям принципів та економіки.

Схопившись за першу можливість здобути незалежність ми нею скористалися. Тоді перед українцями повстала нова проблема, яка актуальна й сьогодні - "Як побудувати економічно сильну державу та не забути своє коріння?". 24 серпня 1991 року Україна була проголошена незалежною державою. Відтоді наш народ почав активну діяльність зі створення демократичної правової держави.

2.6. Вплив зовнішніх факторів та сусідніх держав

Довгий час Україна не мала самостійності, що негативно вплинуло на українців, особливо в періоди русифікації. Наша земля дуже родюча і має вдале географічне розташування, що спонукало країн-сусідів до війн та поділу територій. Звісно, сьогодні українці повинні дивитися на Західну Європу як на зразок. Наша країна прагне розвитку в усіх галузях, тому не потрібно дивитися на минуле, навпаки, запропонувати світові вигідне майбутнє в союзі з Україною. Зрозуміло, що без контактів та підтримки сильніших країн розвиток України був би вкрай важким. Проте, зважаючи на сьогодення, можна сказати, що ми маємо достатній імунітет, щоб не наступати на ті ж самі граблі та досягати своїх амбітних цілей. Маємо бути сильними у протиріччі,

що склалося – частина світу підтримує український народ, частина утримується або й проти. Те, як зовнішні фактори впливають на розвиток України залежить від нашої єдності, саме тоді, коли ми налагодимо внутрішні конфлікти зможемо стати по-справжньому сильною державою.

2.7. Внутрішні суперечності та конфлікти

Український народ відомий як досить миролюбний, проте наш патріотизм та відвага не дозволяють бути гнобленню та надмірним обмеженням свободи. Саме через це були трагічні спроби боротьби з владою, що не виконувала свої обов'язки як слід. УПА, ОУН та інші приклади доказують, що ми ніколи не здавались. Сила України просто неймовірна, так само як і сила українців. Зважаючи на це, я щиро сподіваюся, що у ближчі роки нам вдасться вирішити всі актуальні зараз проблеми, такі як корупція, обмеження прав пересування і сміливо рухатися вперед без цього негативного багажу.

2.8. Формування національної свідомості та ідентичності.

Важливою темою в історії України є розвиток культури. Потрібно розуміти, що творчість, в яку ми, українці, вкладаємо душу як ніщо показує нас як націю. Зараз набула популярності тема українського контенту і це дуже важливо. Світові відомо про наших талановитих людей, насправді, це велика перспектива! Пісні, вірші, картини, регіональне мистецтво (до прикладу гуцульське різьблення з дерева) - це наш товар, що не лише вигідний, а й духовно важливий для кожного з нас. Українські звичаї, традиції давніх часів надзвичайно багаті і сильно зближують нас між собою. Більшість українців розуміють важливість цих “дрібничок”, тому що саме вони, можливо, допоможуть відновити чистий український світогляд на всій території країни та консолідувати соборність народу.

2.9. Роль видатних державних та громадських діячів

Часто ми вшановуємо тих чи інших державних, історичних або громадських діячів, виявляючи щиру вдячність та визнаючи їхній героїзм. Вони справді зробили багато для самостійної України, багато хто віддав життя за неї. На мою думку, таке ставлення варте більшого ніж поваги, адже вони перш за все

є мотиваторами, а ми повинні відстоювати їхні погляди, продовжувати їхню історію. Без цього ми не будемо українцями, наша віра, молитва та щира емпатія робить нас сильнішими. Наша ідентичність дуже важлива і думаю можна пожертвувати певним способом життя, що суперечить якостям, які ми хочемо показувати світу. Чесність, гостинність, згадувана раніше емпатія і щирість повинні стати нашим лицем. Для такого росту в майбутньому ми повинні мотивуватись вчинками пращурів, митців, що по-справжньому любили Україну. Мені здається, що саме ця роль являється головною та має найбільший сенс.

3. Висновок.

У дослідженні багатовікового, багатогранного шляху українського народу моя робота спрямована на пробудження патріотизму. Кожному з нас потрібно час від часу нагадувати важливість історії нашого народу та наставляти на шлях до зміцнення України. Часто люди забувають про своє минуле. Проте, коли сьогодення надто складне (як, до прикладу, зараз), потрібно мотивуватися шляхом, що вже здавався неможливим, але став реальним фактом. Важливо те, щоб мотивувати молоде покоління до дій та розвитку нашої країни і пригадати старшим людям про надії та мрії. Знання своєї історії - це сила, яку важко подолати. Я хотіла донести силу фактів і коротко розповісти правдиву (наскільки нам відомо) історію нашої держави, для того, щоб люди, які бажають Україні іншої долі, не затьмарювали нам розум історичними нісенітницями. Я вважаю, що знаючи нашу історію, можна передбачити таке сильне та незламне майбутнє. Слава Україні!

4. Використані джерела

1. Орест Субтельний - Україна. Історія.
2. Михайло Грушевський - Новий період історії України
3. І. Нагаєвський - Історія Української держави двадцятого століття
4. Нестор Літописець - Повість временних літ
5. Сайти:

- 1) [https://mankrda.gov.ua/informacijnij-rozdil/aktualnij-komentar/evoljuciy a-ukrainskogo-derzhavotvorenniya/](https://mankrda.gov.ua/informacijnij-rozdil/aktualnij-komentar/evoljuciy-a-ukrainskogo-derzhavotvorenniya/)
- 2) https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%96%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%96%D1%8F
- 3) <https://myukraine.org.ua/galicko-volinske-knyazivstvo/>

5. Додатки

